

DANIŞTAY'IN ELEKTRİK TESİSLERİ PROJE YÖNETMELİĞİ HAKKINDA VERDİĞİ YÜRÜTMİYİ DURDURMA KARARINA İLİŞKİN BİLGİ NOTU

Danıştay 10. Dairesi'nin 17.11.2015 tarihli kararıyla Elektrik Tesisleri Proje Yönetmeliği'nin mühendisler için zorunlu tutulan eğitimler sonucunda Proje Uzmanlık Sertifikası (PUS) almalarını düzenleyen maddeleri ile özel kuruluşlara proje onay ve kabul yetkisi veren maddelerinin yürütülmesinin durdurulmasına karar verildi.

30.12.2014 tarihli Resmi Gazete'de yayımlanan Yönetmelikle, elektrik tesisleri konularında proje hazırlayacak mühendisler, Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı tarafından yetkilendirilecek eğitim kuruluşları tarafından eğitime tabi tutulacaklar, bu eğitimlerde başarılı olan mühendisler PUS belgesi düzenlenecekti. Elektrik tesisleri konularında proje üretecek elektrik, inşaat, makine, jeofizik ve jeoloji mühendisleri, PUS belgesi olmadan çalışma yapamayacaklardı.

Danıştay 10. Dairesinin kararında, 3458 sayılı Mühendislik ve Mimarlık Hakkında Kanun ile 6235 sayılı Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği Kanunu'na atıfta bulunulmuş ve bu kanun hükümlerinin değerlendirilmesi sonucunda "Türkiye sınırları dahilinde mühendislik mesleğinin icra edilebilmesi için, mühendislik eğitimi veren bir yükseköğretim kurumundan mezun olmak ve ilgili meslek odasına üye olarak üyelik vasfını korumanın yeterli olduğu" vurgulandıktan sonra "dava konusu uyuşmazlık bu çerçevede değerlendirildiğinde; yukarıda yer verilen yasal düzenlemelerde, davalı idareye, mühendislerin mesleklerini icra edebilmeleri için meslek içi eğitim alma ve bu eğitim sonunda yapılacak sınavda başarılı olma gibi yükümlülükler getirilmesi konusunda bir yetki verilmemiştir. Bu durumda, elektrik tesislerinin projelerini hazırlayan mühendislerin mesleklerini icra etmelerini, yasal dayanağı olmadan, meslek içi eğitim alma ve bu eğitim sonunda yapılacak sınavda başarılı olma koşuluna bağlayan dava konusu Yönetmelik maddelerinde hukuka uyarlık bulunmamaktadır" denilmiştir.

Elektrik tesisleriyle ilgili proje üreten mühendisler, üyesi oldukları Oda'dan serbest müşavir mühendis olarak çalıştıklarına dair belge almakta ve bu belge ile tam yetkili olarak faaliyet yürütmektedirler. Mühendislerin mesleki faaliyetlerini yapmaları için başkaca herhangi bir belgeye ihtiyaç bulunmadığı gibi, Bakanlık tarafından öngörüldüğü şekilde bir eğitim sürecine de tabi tutulmaları söz konusu değildir. Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı EMO'nun bütün uyarılarına rağmen, bu güne kadar elektrik tesislerine ait projeleri yapan mühendislerin kazanılmış haklarını da göz ardı etmek suretiyle söz konusu Yönetmeliği yürürlüğe koymuştu. Odamıza bağlı serbest müşavir mühendis olarak çalışan binlerce meslektaşımız da Yönetmeliğe itiraz etmiş ve dilekçelerle Bakanlığa başvuruda bulunmuşlardı. Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı tarafından, mühendisler için eğitim vermek üzere, çeşitli kamu kurumları ile özel sektörün katılımıyla, Proje Uzmanlığı, Sertifikasyon ve Eğitim Merkezi (PUSEM) adı altında usulsüz bir yapı kurulmuştur. Odamız ve serbest çalışan üyelerimiz PUSEM oluşumuna da itiraz etmişler ve halen bu çalışmanın durdurulması için yürütülen kampanya da devam etmekteydi.

Danıştay 10. Dairesi'nin kararıyla birlikte Odamız üyesi serbest müşavir mühendisler, mevzuat gereği Odamızdan aldıkları belgelerle elektrik tesislerine ait projeleri hazırlamaya devam edeceklerdir.

Yönetmelikle elektrik tesisleriyle ilgili projelerin onay ve kabul işlemlerini yapmak üzere tanımlanan Proje Onay Birimi (POB) olarak Bakanlık tarafından yetkilendirilen kamu

kuruluşları yanında Elektrik Dağıtım Şirketleri ve Organize Sanayi Bölgeleri ile bir kamu kuruluşu olmakla birlikte sektörde faaliyet gösteren Türkiye Elektromekanik Sanayi A.Ş. nin de yetkilendirilmesi öngörülmüştü.

Danıştay 10. Dairesi'nin yürütmenin durdurulması kararında, Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı'nın proje onay ve kabul işlemlerini yapma konusunda görevli ve yetkili olduğu belirlenmiş ancak 3154 sayılı Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun hükümlerine göre; idarece hazırlanan veya hazırlatılan projelerin onaylarının, onaylı projelerine göre yapılan tesislerin kabul işlemlerinin ve tutanak onaylarının tüzel kişilere yaptırılmasına ilişkin herhangi bir hükme yer verilmediğine değinilmiştir. Sonuç olarak "...idarelerin kanunla kendilerini verilen görev ve yetkileri devredebilmeleri için Kanunda buna ilişkin bir düzenleme yapılması gerektiğinden; uyuşmazlığa konu olayda, yasal dayanağı olmadan, davalı idareye ait olan proje onay ve kabul işlemlerini yapma yetkisinin yönetmelikle tüzel kişilere devredilmesine ilişkin ... yönetmelik hükümlerinde hukuka uyarlık bulunmamaktadır" sonucuna ulaşılmıştır.

Elektrik tesislerine ait projelerin onay ve kabul yetkisinin bir kısmını uzun yıllardır özel dağıtım şirketlerine ve OSB'lere devreden ETKB, dava açtığımız yönetmelikle tüzel kişilere yönelik yaptığı bu yetki devrini Yönetmelik hükmü haline getirmiş ve yetki devri yapılacak kuruluş sayısını da artırmıştı.

6.11.2015 tarihli Resmi Gazete'de yayımlanan Elektrik Üretim Tesisleri Kabul Yönetmeliği'nde ise adeta hediye dağıtır gibi kabul yetkisi dağıtımına gidilerek, elektrik tesis alanında hiçbir uzmanlığı bulunmayan Tarım ve Kırsal Kalkınmayı Destekleme Kurumu dahil bir çok kuruluşta yetki verilmesini öngörmüştü.

7 Ocak 2016 tarihinde Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı 2016 yılı proje onay ve kabulleri için yetkilendirme tablosu yayımlanmış ve Yönetmelikte yer verilmeyen yeni kurum ve kuruluşlara yetki dağıtılmıştır. Yönetmelikte yer alan "ve benzeri ihtisas sahibi kuruluşlar" ibaresine dayanarak, ETKB tarafından can ve mal güvenliği ile ülke ekonomisi açısından önem taşıyan onay ve kabul işlemleri için her tüzel kişiliğin yetkilendirilebilmesinin önü açılmış ve Bakanlık tarafından her geçen gün yetkilendirilen kuruluş sayısında da artma gözlenmiştir.

Danıştay 10. Dairesi'nin yürütmenin durdurulması kararıyla birlikte, elektrik tesislerinin proje onay ve kabul işlemlerinin Bakanlık tarafından yapılması, bir yetkilendirme yapılırsa bu yetkilendirmenin bünyesinde kamu görevlilerinin çalıştığı kamu kurumlarına yapılması söz konusu olacaktır. Türkiye Elektrik Dağıtım A.Ş. (TEDAŞ) başta olmak üzere, elektrik tesisleri alanında uzman ve bünyesinde nitelikli personel bulunduran kuruluşlar varken, proje onay ve kabul yetkisinin bu kuruluşlara verilmeyerek, başka özel sektör kuruluşlarına da paylaştırılması, kamu yararı açısından da kabul edilebilir bir durum değildir.

Bakanlığın Danıştay kararı gereği, PUS uygulamasını derhal durdurması, PUSEM adı verilen oluşumun dağıtılması ve elektrik tesislerinin proje onay ve kabul işlemlerinin Bakanlık personeli ile TEDAŞ, EÜAŞ, TEİAŞ gibi uzman kamu kurumlarının personeli eliyle yapılması için gerekli düzenlemeyi yapması gerekmektedir.